

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

Непомічених в газеті рукописів не повертається, хіба що дописувачеві вказано зазначити, що бажає звороту свого рукопису на випадок його непомищення, та зазначити поштовою стрічкою на його пересилку.

НОТАТКИ НА ТЕМУ ДНЯ.

ЩО-Ж ТО БУДЕ ЗИМОЮ?

Таке питання ставлять перед собою десятки тисяч робітників зараз в Канаді. Що буде зимою, коли зараз, в найкращий час року нема роботи? Зараз же в Канаді жива — а фармери відправляють з роботи навіть тих робітників, які працювали у них літом. Зараз жиди, починається молодьба, рух на залізницях, а залізничні компанії вже звільнюють робітників від праці.

Що-ж буде зимою? — коли зараз у Вінніпегу, Ріджайні, Саскатуні, Едмонтоні тисячі безробітних не можуть дістатися праці?

От щастливці британські робітники! — сказав в нашій редакції один з українських робітників, що півтора року тому прибув до Канади й не має роботи.

Чому? — запитали ми.

А тому, що їх депортують до старого краю. Їх тримають в імміграційному приміщенні і дають їсти, поки не відправлять до дому.

Хіба-ж то велике щастя, коли їх відшлють назад до дому. Коли-б їм було добре дома, то не їхали-б вони й до Канади.

Подивився на нас робітник і зі словами в очах промовив: В дома нам також нема щастя. Польська шляхта, жандарми, арештування, майже даремна праця на панському лані, а зараз ось це лишуть з дому, що страшно повільно забрала. А проте коли-б я мав гроші, щоб дістатися до дому, коли-б мене депортували... Я дома з голоду не згинув би. Там не раз ми переживали тяжкі часи, але куснем хліба ділилися. А тут от ні роботи, ні пенсії, ні кусця хліба, ні місця переночувати. І це ще іто! — А що-ж буде зимою?

Отак мов долотом добває мизок оть страчне питання. Вже деякі папи побояються сегоричної зими, хоч мовчать. А деякі навіть починають говорити. Розбиваючи голови торонто-ским комуністам — керівникам поліції кажуть, що вони мусять замкнути комуністам рота, бо підбизжається зима, а з нею безробіття, і ці промови комуністів будуть дуже небезпечні. Навіть не хочуть, щоб комуністи казали голодним безробітним правду.

Значить, що все-ж таки є якісь вихід, що безробітні ма-д-б роботу і кусок хліба. Є, він в першу чергу питає на самих робітниках.

БАГАТО ЛИХА В САМИХ РОБІТНИКАХ.

Ланти систему, нарікати на долю, казати — коли-б я мав гроші на шифарту до дому, або коли-б мене депортували — це не є розв'язання справи по робітничому. Не буде добра і не можуть чекати робітники полєкші, коли поступатимуть так, як описує наш дописувач із залізничного гетту. (Дивиди допис на іншому місці в цьому числі "У.Р.В.")

Англієцькими робітниками бас не полихався, бо вони обстоювали за собою. Вони інших кодин не працювали, не дозволяли, щоб їх кормлено, як худобу, ім виглачувано повільно належну платню. А коли не стало англієцьких робітників на гетту — бас почав по іншому басувати над українськими, угорськими, словацькими та іншими робітниками, почав годувати тинькою поживою, вигонити до роботи раніше, а лускати з роботи пізніше, при роботі гонити, як водами і це й до того всього недоплачувати.

Чому? Бо між робітниками не було єдності. Бо за шифарт між собою билися, а за своїм товаришом, один за другим не вимудилися. А хто радив, щоб шпіндулися — на того доносили басові і той тратив роботу.

Мало того, останнього цента отой несвідомий робітник, карти програє, проте, то це із тим самим басом, який останні соки з него видушує для компанії, а потім викине з роботи, як неперотну ганьку.

Або ось у Вінніпегу — застрайкували цього літа в пару шапах кравецькі робітники, бо їм баси зривали платню. І нападися скеба, і то українські робітники, які під охороною поліції вийшли скебувати, щоб допомогти басам, щоб пошкодити робітникам.

Ось де лихо. Ось де та жава, яка розідає здоров'є робітничє тло. Самі себе робітники бють, допомагають своїм відскувачам поневоловати свого брата, товариша. Ось з чим треба боротися. Треба не тільки то злочинну роботу демаскувати, але треба борюватися пропагандою, розсінюванням, товаришеским балачками — треба рятувати робітників перед ними самими.

Навчмі цих робітників читати робітничу пресу. Пробий-мо між них дорогу живому робітничому друкованому слові. Передплата ім газету, поарадьмо, щоб вони у двох, або трох складалися й передплачували "Укр. Роб. Вісті". Ключом цих робітників до організації — організуємо і вчім їх, вчім і ще раз вчім!

ПОШЛИТЬ ІХ У ІХНЕ ВЛАСНЕ БОЛОТО.

"Професор" Мандрика охрестив Народні Доми в Канаді болотом, а фармерів "тьмою египетською". Прочитавши це — кожна розумна людина запитає: чого-ж ви, панове професори та доктори, лізете в це болото? Чого ви злізаетесь з Праги, з Відня, з Львова, з Варшави у це болото? Чого Ясінух, "делегат Рідньої Школи", який у Львові викладав селянських делегатів із зборів Рідньої Школи, зараз приймає до отой "тьми египетської"? Чого вельможна варшавська пані сенаторка причимчикувала в це "болото"? Чого всі ви, як те гайвароні, злізаетесь до тих українських фармерів, яких називає теми-ками, бідненькі народні доми яких називає болотом — чого ви їдете до них, морочите ім голови, дурите грешками на вер-би — чого? Чого ви, ундіві, петлюривці, есери навязуєте звязки з "тьмою египетською"? Чи не для того, щоб ще гайбіше запхати фармерів і робітників в те болото, щоб ще міцніше згустити дьвокола них оту "тьму египетську"? Якраз для того.

Пани рідять, вкладають пляни в Празі, у Львові, у Варшаві, а потім мандрують до Канади, до Злучених Держав і підкачавши фрака, лізуть в "болото" та розглядаються, чи багато тут є дичі. Потім, обзнайомившись з положенням, починають половати: один морочить ім Торонто, другий від Вінніпегу, третій з Монреалю. А на меті тільки одне — долари. На Рідню Школу, з якої пани викинули все, що там було хоч трішки і днього українському селянинові й робітничові: викинули вчителів, дітей тих батьків, які належать до робітничо-селянських організацій та борються проти насильства польської шляхти; хто не пішов по доброті, того потягнули через польські суди (гляди допис про те, як Ясінух свідчив в Золочеві в польському суді проти українських робітників); а нарешті порозбивали голови робітничим та селянським делегатам на з'їздах Рідніх Школ та Провіст у Львові.

Бо і в старому краю в Канаді для отих панків і підпанків селяни і робітники — це "болото", це "тьма египетська", яким можна й голови розбивати, до польського суду їхати і одночасно можна дурити "рідними сиравами", щоб дістати від них долари.

Отو вже така час, щоб українські фармери і робітники пі-слали тіх панів назад туди, в їхнє рідне панське-ундівське та есерівське болото, з якого вони прилазять до Канади.

У "святий землі" — Палестині їде страшна різанина, між єврейським і арабським населенням за "святий стіну" в Єрусалимі. Телеграми доносять, що до цього часу воїти з обох боків коло 600 душ.

Англія й Франція рушили свої війська, кораблі та літаки у "святий землі", отже треба сподіватися, що число воїтих значно зросте, коли до бірки єврейів з магостанами вмишчатимуть ще християни, які, до речі сказати, є толовними винувиками отой різні.

Голова єврейської тамадуської школи в Геброн, Палестині, телеграмою повідомляє, що згадана школа в безпечності і все там спокійно: із 175 студентів — 22 воїти, шкоду дуже ушко-джено, але, все спокійно.

Справді "святий землі" Палестина. Нехайно до неї при-будуть батальйони християнського війська, яке зараз в дорозі, то ми почуємо ще не про такий спокій.

Якийсь чудакотватий чоловік запитує торонто-ську газету "Star" так:

"Нам кажуть, що комуністи вчать атеїзму (безбожності) і що це треба спинити. Як? Поліційним способом, яка кажє горожанам — забирайтеся геть до чорта?"

ЩО ТО ЗА "ДЕЛЕГАТ" РІДНЬОЇ ШКОЛИ — ПАН ЯСІНЧУК!

Довідався я з української преси, що з Галичини до Канади прибув "делегат Рідньої Школи" пан Ясінух і збирає тут гроші на Рідню Школу.

Я думаю, що цікаво буде довідатися робітникам і фармерам що це за добродій.

Д. Ясінух — це один з ундів-ців, один з тих, що повикидали селянських делегатів на з'їзді Рідньої Школи, що повикидали з той самої Рідньої Школи українських вчителів за те, що вони ставилися прихильно до українських селян і їхніх дітей.

Т. ливня 1927 року в Золочеві відбувалися загальні збори Рідньої Школи. Зі Львова на ці збори заряд Рідньої Школи прислав Ясінуха і Билецьку. Ясінух промовив зборами. Ундіві на тих зборах спровокували Билецьку почавши кидати яйцями на робітників і селян. А потім самі-ж ундіві подали до польського суду 15 осіб. Свідками проти селян на тому польському суді були Ясінух і Билецька. Суд закінчився арештом 3-ох осіб по 5 днів арешту, бо ундіві не могли доказати всім вини той білки, яку сама спровокували.

На загальних зборах Рідньої Школи в Народному Домі у Львові в листопаді 1927 року сам Ясінух викладав з'їзді селянських та робітничих делегатів, які були вибрані своїми видами. Я був тоді делегатом із Золочева. Було нас по-верх 26 таких, яких ундіві під проводом Ясінуха викинули із сая. Дрогобицького делегата стягнули зі сцени і вики-

нули. Нам, хоч ми були делегатами, вибрані видами, не діли пані з Рідньої Школи голосу. Я запитую пана Ясінуха: чому вони повикидали найкращих українських учителів з Рідньої Школи на вулицю? Адже-ж ундіві добре знали, що викинені з української — цінністі не дістануть вже під-деси в польській і ніякій школі. Викинули їх за те, що вони симпатизували — селянським та робітничим рухом і не хотіли бути панськими підлизими.

Не тільки учителів викладають ундіві з Рідньої Школи; аде-ж викладають і дітей тих селян та робітників, батьки яких належать до робітничо-селянських організацій. В Золочеві викинули з гімназії хлопця Савчука за те, що його батько належав до Сель-Робу. Сказали йому "забирайся, ти більшовик".

А ніяк чую, що ці пани при-слали вже свого делегата за грешми до Канади. Прислав, бо в старому краю селяни не хочуть вже давати грошей на виховання польських та адвокаторських синків, які з палками приходять на збори Рідньої Школи та розбивають ними голови селянських делегатів. Не гідні-ж вони того, щоб їм давали гроші й канадійські робітники та фармери. А там, де Ясінух відбуває свої мітинги, хай товариші, запитайте Ясінуха про вище наведені факти і нехай він їм їх відповість.

Іван Дубно.

був член Рідньої Школи.

ЯК РУМУНСЬКО-СЕЛЯНСЬКИЙ УРЯД РОЗПРАВИВСЯ ІЗ ГІРНИКАМИ.

За повідомлення із Клявзен-бургу (Семігород), в Лупе-нах (осередок вугільного району) сталися криваві сутички страйкерів-гірників із військом. Страйк почався стихійно че-рез те, що підприємці відкинули вимоги робітників збільшити заробітну платню й запровадити 8-мигодинний день праці.

Вибухнувши спочатку на двох шахтах, страйк перетворився на загальний. Із 4,000 гірників по шахтах залишилось тільки 200, що працювали на водовідлив. Страйкері рушили до електростанції вугільного району, оточили її, прогнали інженерів та сторожу, забрали водогін і звернулися до робітників електростанції із закликом "преднатися до страйку. Робітники, що обслу-говують станцію, приєднались до страйкерів і всі Жилавська долина залишилася без світла.

Вугільні шахти зайняли спеціальні викликані полк воїти, батальйон прикордонників та посилені загін жандармів. Командир полку виставив страйкерам вимогу стати беззаперечен на роботу та звільнити електростанцію й водогін. Страйкері відповіли масовою демонстрацією та закликом до

гірників інших шахт цього району — стати на допомогу. Військо дало кілька залпів по страйкерах. Із давніх румун-ської преси, 32 гірників забито й кілька сот поранено.

Забрані робітниками водогін та електростанцію військо відбило тільки під речір. Проте, пущити їх у хід не пощастило й усі Жилавська долина залишилася без світла. Число вибитих досі точно не встановлено. З приватних відомостей, воно далеко більше проти газетних даних. У районі вокаду й по навколишніх полях знайдено багато трупів робітників і багато смертельно поранених. Усі шахти району перетворено на амбулаторії. Шахти, елек-тростанцію й водогін перепов-нили військо.

Уряд відридли до вугільного району відмогу з Сіби. Пови-домляють про величезне збу-дженні робітників усієї Жилав-ської долини. Ще до цих по-дій робітники були обурені з відмовлення шахтовласників укласти контракт за збережен-ня 8-годинного дня. Своєю поразкою робітники зобов'язали зрадити реформістів, що підтримували шахтовласників у їхній боротьбі проти робіт-ників.

ОБОВ'ЯЗОК УКРАЇНСЬКИХ КРАВЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

(Написав Дж. Б. Заліберг, генеральний секретар Індустріальної Юні Кравецьких Робітників Канади.)

Робітник чужинського уро-дження є завжди найбільше експлуатований в кожній га-дузі індустрії. Імігрант, який може виконати за багато або й більше роботи, як уроженець країни, майже завжди одержує меншу платню. В цім випадку не лише боси, але також й робітничі фелікси з своїм без-настаним горюванням про-тизкий уривень життя" чужинського робітника помагають босам експлуатовати імі-гранта до самої кости.

Подібну ситуацію можна за-увважити в кравецькій індустрії в Канаді, а головні в місті Вінніпегу, де боси викликають одну частину робітників проти другої частини робітників, на за-гальну школу всіх робітників.

У Вінніпегу, як і в кожнім іншому осередку кравецької індустрії в Канаді, ми знаходимо сотні і тисячі неорганізо-ваних робітників, які мучаться в так званій "опен шоп" (нео-пийний) системі і дуже часто зароблюють далеко менше, як потрібно для мізерного існу-вання.

Старі реакційні юні, з своїм високотладним бюрократизмом і фальшивою формою організації, не звертали уваги на потреби канадійських кравецьких робітників. Не робили ніколи ними серйозних спроб організувати цих робітників, а в Монреалі і Торонто, де так звані "Інтернейшнвалс" робі-ли великі спроби організуван-ня, стара форма організації з бюрократичні запровадженні спричинялися до ослаб-лення робітничих рядів і ли-шали їх бездомними на за-ску босів.

30,000 кравецьких робітників, які працюють в різних га-дузах кравецтва в цій країні, борючись безуспішно за кращі обставини і лише з засну-ванням нашої боевої юні, зна-ють, як "Індустрія Юніон о'р Нідл Трейд Воркерс о'ф Кана-да", пороблено серйозні спроби об'єднати всіх робітників цієї індустрії в одну могутчу юнію, яка одинака може зорганізувати десятки тисяч робітників по всій країні.

За короткий час свого існу-вання ця юній заложила від-длі не лише у двох найважли-віших центрах, Монреалі і То-ронто, але навіть і у Вінніпегу, третім найбільшим центрі цієї індустрії в Канаді, юнія вєспла заложила перший раз число віддлів, яке включає майже кожну галузь кравецької інду-стрії і звязала цих робітників в одне тіло.

Вінніпеські боси показують досить значний степєнь класо-вої свідомости. Боси розу-міють значинні злуки між со-бою. Все без винятку, трима-ються вони принципі низької платні з довгих годин праці, а результатом цього є те, що дві-тисячі кравецьких робітників цього міста є найнище заплаче-німи робітниками цієї індустрії в цій країні. Години праці, хоч трохи зменшені за старан-ням юні, остаються від 44 до 54 години тижневої праці. Платня булає так низька, як 5 або 6 доларів тижнево. Треба за-спинити, що таку платню одер-жують робітники, які не ма-ють досведу і спритности з праці і в сезонній індустрії, окли панує безробіття.

Коди загальні обставини ро-бітників цієї індустрії є злі, то-дешим є півдє, для того-ж ок-ли що український робітник в цім промислі є найнище платним робітником зі всіх. Більша часть з них, не імігранти, яких боси експлуатовують до кости, і ми знаємо досвідчених і здіб-них українських кравців, які працюють 48 або 50 годин тиж-нево за 5 або 10 дол. на тиж-день; робота, яка, беручи вва-жання, на вінніпеські обстави-ни, варта найменше 30 або 35 доларів тижнево.

Сформування нашої юній бу-ди сигналом для всіх експлюа-тованих робітників кравецько-го промислу, без огляду на расу чи то національність вступи-ти до нашої організації, мобі-лізувати свої сили і борючись за поліпшення обставин. Боси, як звичайно, зачали поби-вати наш рух через заведення системи п'якунства і фавори-тування вимірених на знищен-ня юній і розвинення, національного-патріотизму між ро-бітниками. Єврейського ро-бітника антагонізувалося про-ти українського; українського

проти єврейського; а англіє-ського проти обидвох перших, яких бос, хоч самий чужинець, п'ятував, як чужинців.

Нашим першим обов'язком, як розумних робітників, є у-віднитися від цих всіх манев-рів і як революційні робітни-ки, ми повинні обєднатися в правдивим товаришеским дусі для спільної боротьби і спіль-ної побди.

Наша організація старається приновити себе до потреб членів нашої юній. По кількох місяцях існування ми розуми-ємо, що великий відсоток украї-нських кравецьких робітників ще не розуміють і не можуть говорити по англієськи і, хоч передові члєни ТУРФДім шир-о нам помагали і приходили говорити до українських ро-бітників, більшість українських членів не могли вповні розумі-ти ходу мітингу. Щоб цьому за-радити ми зараз заложуємо у Вінніпегу українську сек-цію юній. Сформування цієї секції не буде значити, що український кравецький ро-бітник буде відрубаний від решти робітників якоїбудь галузи кравецької індустрії. Протинно, він все таки остане члєном своєї юній і буде обов'язаний вчачати на мітин-ги своєї юній і звязати вєспла брати участь в праці своєї юній. Але в тім самим часі він буде мати Українську Сек-цію, до якої будуть належати всі українські члєни всіх відд-лів і які будуть сходиться най-менше раз на місяць, щоб мож-на полагодувати головні пи-тання і скарги цих робітників. Ця секція помагає українським робітникам сформуванні ряди для організаційної праці серед українських робітників, які є зараз неорганізовані і таким способом побільшити члєн-ство юній і вєскласти введен-ня так дуже потрібних уліш-чень.

Ми надємось, що українські кравецькі робітники віддизуться на наш поклик; змигнуть і побільшать цю секцію і вкля-ють її як інструмент до блискої злуки з іншими робітниками нашої фаху за поліпшення обставин і за збудування сильної боевої юній кравець-ких робітників в цій країні.

Консерватори глзують з робітничого уряду.

Коментуючи перерив в ан-гліє-радянських переговорах "Дейп Телеграф" (консерва-тивна) пише, що політику на-шого уряду треба вітати, бо вона є в той же час шкловитим запереченням його власної позиції в даному питанні й від-мовленням від головного пунк-ту у програмі партії праці. Лєдє чи уряд доставитиме вітання від своїх власних при-бітників. Коли партія праці зобов'язалася зробити, що не-буду "негайно й безумовно", то мова мовилася саме про відновлення взаємин з СРСР.

Ліберальна "Манчестер Гар-діан" говорить, що позиція Гендєрсека не задовольняє ні лібералів, ні члєнів партії праці й "дуже здивує останніх". Увесь світ чекає, що уряд партії праці відновить нор-мальні дипломатичні стосун-ки з радянським урядом. Нема жадних розумітих інстаєв, щоб відновлення взаємин усклад-нилося будьякими умовами. Найпростіше було-б привіта-ти радянського посла у Лон-доні.

Уряд партії праці, здається, більше бється ворожого ста-влення Тердолобіа, ніж роз-чарування розважливих лю-дей". Виступаючи з промовою в Малвері, колишній прем'єр Балдвін вєдловив надію, що переубавання партії праці у влади не буде короточасне. "Що довше, — сказав Бал-двін, — утримється уряд пар-тії праці, то більше шансів на те, що виборці одержать нау-чню науку про різницю між о-бідняками та їх здійсненням".